

مقایسه خط آسمان شهر تبریز در منظر شهری با کشورهای دیگر (از لحاظ معیارهای ارزیابی متفاوت)

مسعود وحدت طلب^{۱*}، آرزو علی عباس زاده رضائی^۲

۱- استادیار دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر اسلامی تبریز و نویسنده مسئول مکاتبات، M.wahdattalab@tabriziau.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه هنر اسلامی تبریز ، a.aliabasazadeh@yahoo.com

چکیده

امروزه شاهد رشد و گسترش روز افزون شهرها و تغییر در خط آسمان هستیم، با پیشرفت تکنولوژی و اقتصاد، ساختمان های بلند نقش عمده ای در منظر شهری و بخصوص خط آسمان شهری دارند. تبریز هم یکی از شهرهای بزرگ ایران هست، نسبت به شهر های دیگر پیشرفت خوبی داشته است و به عنوان نمونه موردی برای این تحقیق انتخاب شده است. به همین منظور شهر های لس آنجلس، دبی، کوالامپور و استانبول به عنوان شهرهایی جهت مقایسه با شهر تبریز انتخاب شده اند و معیارهای ارزیابی این خط آسمان ها به شرح زیر است: ۱. بنیان های تشکیل دهنده خط آسمان، ۲. نوع شکل خط آسمان، ۳. معیارهای زیبایی شناسی Attoe^۴ و در نهایت به دلیل اینکه ساختمان های بلند مرتبه یکی از تاثیرگذار ترین عوامل در شکل گیری خط آسمان هستند براساس معیارهای ارزیابی در منظر شهری مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند. این مطالب نشان دهنده این است که مهم ترین بنیان شکل دهنده خط آسمان تبریز بنیان اداری هست زیرا دارای خط آسمان تقریباً یکنواخت و کم تحرک نسبت به کشورهای دیگر بوده، نوع شکل خط آسمان آن نیز در مقایسه با کشورهای دیگر خط آسمان بی شکل است و در ارزیابی معیارهای زیبایی شناسی Attoe تبریز از جایگاه خوبی در این ارزیابی قرار ندارد و در نهایت با توجه به معیار ارزیابی ساختمان های بلند مرتبه به این نکات رسیده شد که خط آسمان این شهر دارای تحرک کم، تغییر ناگهانی در برخی نقاط، عدم اشارات تاریخی و فرهنگی و وجود مفهوم منیت در ساختمان های بلند مرتبه وجود دارد. امید هست که این تحقیق زمینه را برای تحقیقات بعدی برای طراحان شهری و معماران فراهم کرده و روزی شاهد تبریزی با خط آسمان زیبا در کنار ساختمان های بلند مرتبه باشیم.

واژه های کلیدی: خط آسمان، تبریز، منظر شهری، کشورهای دیگر.

۱- مقدمه

شهر همواره در طول تاریخ مرکز تمدن و تغییر و تحولات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و.. بوده است که باز نمود این تغییر و تحولات در کالبد شهر ها بوده است. به گونه ای که می توان با شناخت و درک درست از کالبد و منظر شهرهایمان به ترجمانی درست از روند تحولات اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و حتی روحیات شهروندان دست یافت. عنصر خط آسمان مهم ترین عنصر سیمای خیابان است، که تجلی گاه ترکیب فرم در کالبد خیابان به شمار می رود [۱]. عنصری است که در منظر شهری و دید کلی از شهر تاثیر می گذارد. خط آسمان شهرهای پیش از مدرن دارای هماهنگی خاصی بودند ولی با ورود مدرنیته و پیشرفت فناوری باعث ایجاد ساختمان های بلند مرتبه با تکنولوژی جدید شد که در خط آسمان تاثیر گذاشت و باعث آشفتگی در خط آسمان گردید.